

Betænkning og indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.

(Afgivet af udvalget den 3. juli 1957).

Udvalget har i 3 møder, det ene sammen med udvalget for forretningsordenen, drøftet spørgsmålet om, hvorvidt Thorstein Petersen har mistet sin valgbarhed til folketinget, efter at han ved højesterets dom af 28. juni 1957 for overtrædelse af bankloven og aktieselskabsloven samt straffelovens §§ 296 og 302 er idømt straf af fængsel i 40 dage.

Udgangspunktet for drøftelsen og den foretagne indstilling har været bestemmelserne i grundlovens §§ 30 og 33, hvorefter valgbarhed fortabes, når den pågældende „er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør ham uværdig til at være medlem af folketinget“, og hvorefter det er folketinget selv, der afgør, hvorvidt et medlem har mistet sin valgbarhed.

Siden grundlovens vedtagelse i 1953 har der ikke foreligget noget tilfælde, i hvilket folketinget har set sig nødsaget til at drøfte, om et medlem har mistet sin valgbarhed eller ej.

I de tidligere grundlove har lignende betingelser for valgbarhed været fastlagt, sidst i grundloven af 1915, hvorefter betingelserne for valgbarhed var de samme som for valgret, således at en person, der ved dom var fundet skyldig i en i den offentlige mening vanærende handling uden at have fået æresoprejsning, hverken havde valgret eller valgbarhed.

Så vidt udvalget har kunnet få oplyst, har spørgsmålet om et medlems valgbarhed til rigsdagen ikke været behandlet siden 1872, da et medlem var dømt for overtrædelse af den daværende straffelovs § 226 for falsk klagemål med 3 mdr. simpelt fængsel. Her nægtede folketinget godkendelse af valget efter foretaget navneopråb. Det drejede sig om en lærer, der ikke var fradømt sin bestilling ved den pågældende højesteretsdom.

Når spørgsmålet ikke har været behandlet i disse 85 år, skyldes det utvivlsomt, at de medlemmer, der på et eller andet område kom i konflikt med straffebestemmelser, enten på eget initiativ eller efter deres parti-gruppens initiativ, omgående, oftest inden dommens afsigelse, men ellers straks efter dommen, har nedlagt deres mandater.

Det er udvalgets opfattelse, at det for hele det politiske livs sundhed er absolut nødvendigt, at folketinget udviser den yderste påpasselighed ved sådanne afgørelser, således at der ikke fra befolkningens side kan rejses den mindste tvivl om de enkelte folketingsmedlemmers hæderlighed, nøjagtighed og omhyggelighed i alle økonomiske spørgsmål eller om, at de på det nøjeste overholder de lovbestemmelser, som de selv eller tidligere medlemmer har gennemført.

Efter at udvalget har gennemgået høje-